

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Il·lustracions, sardines i contes

ANDREU SOTORRA

www.andreusotorra.com

Núria Figueras Adell, *El senyor Jeroni i les sardines*. Il·lustracions d'Isabel Ferrer. Col·lecció *Llibres del Sol i la Lluna*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona, 2002. A partir de 6 anys.

Hi ha actualment diversos premis que donen l'opció d'optar-hi amb textos i, a la vegada, amb il·lustracions. Dels quatre més coneguts, tots tenen característiques diferents. El de l'Hospital de Sant Joan de Déu, que convoca aquesta institució juntament amb La Galera i el Cercle de Lectors, atorga primer el premi a un text i, posteriorment, encarrega les il·lustracions a un professional. El premi Lola Anglada, que convoquen l'Ajuntament i la Caixa de Terrassa, atorguen primer el pre-

Una il·lustració de Ferrer

mi a un recull de sis contes i, després, convoquen un segon concurs als centres d'ensenyament per escollir les il·lustracions que acompanyen una edició especial que fa la Caixa de Terrassa. El premi Apelles Mestres, que convoca Destino, s'adreça a àlbums ja complets amb text i il·lustració.

I el premi Mercè Llimona, el convoca l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú i el publica l'Abadia de Montserrat. En aquest cas, primer es tria el conte guanyador en text i es convoca tot seguit un concurs d'il·lustració al qual poden optar-hi els dibuixants que vulguin. El llibre, convertit en àlbum, es publica a la col·lecció dels *Llibres del Sol i la Lluna*.

UN PREMI VILANOVÍ

El senyor Jeroni i les sardines és l'últim premi Mercè Llimona. Un premi que només posa una condició, a banda de l'extensió i les característiques ade-

quades als lectors: que s'ambienti en l'àrea geogràfica, històrica o cultural de Vilanova i la Geltrú. Per tant, l'autor del text pot triar entre multitud d'opcions. Llancem unes quantes pistes al vol: un conte de viatges amb el Museu del Ferrocarril, per exemple; un conte de por al Museu Víctor Balaguer; un conte gastronòmic amb el xató de protagonista; un conte sobre el Carnaval i la pluja de caramels; o un sobre la costa, que és el que ha fet Núria Figueras, la guanyadora de l'edició de l'any passat.

Es tracta d'un conte ambientat a la costa marinera on, per si algú no ho sabia, hi ha una corda que ferma un tap perquè la mar no es buidi. Però l'autora del conte embolcalla l'argument fantàstic amb la personificació d'unes sardines ben singulars: viatgen amb maleta i conviuen amb els vilanovins. Una sardina heroïna, Octàvia, desenrolla la trama que conté barques, ones, far, xarxes i tot el que exigeix l'ambient del conte.

UN CONTE DE SARDINES

Llegint aquest conte de sardines que parlen i que són com una mena d'inspectors de l'ONU, en versió marítima, he anat tenint diverses sensacions, que deu ser una de les funcions de la literatura, suposo, allunyar-te de la realitat i, si pot ser, de la mateixa història del relat que estàs llegint. El conte de Núria Figueras fa olor de salabror, fa pensar en els *indians*, en els viatgers sense terra d'acollida i en la vella falla, a la vegada tan d'avui en dia, que parla de la por de perdre el mar, ja sigui per un tap mal fermat o un per un descontrol ecològic.

El conte, il·lustrat per Isabel Ferrer, guanyadora del certamen, té unes làmines que tendeixen a retratar més aviat els personatges en primer pla, amb un to càlid generalitzat, amb grans remolins de mar, ulls de peix i ulls humans sense gaire diferència, amb rostres expressius, engrandits, i amb tons pastosos que el fan un plaer per a la vista.

El premi Mercè Llimona coincideix amb la reedició recent a Edicions B de dos àlbums de l'autora, que va dedicar una gran part de la seva carrera a il·lustrar contes clàssics com ara els d'Andersen i Perrault, com els d'aquests dos llibres que recorden el ressò que Mercè Llimona va tenir no només aquí sinó, sobretot, en editorials europees i americanes.

Roger Mimó, *Mimcina*. La terra llegendària. Col·lecció *Columna Jove*. Editorial Columna. Barcelona, 2002. A partir de 14 anys.

Maria Enrich, *La Tona, la Tina i jo anem de vacances*. Il·lustracions de Ramon Enrich. Alfagurara / Grup Promotor. Barcelona, 2002. A partir de 8 anys.

David Nello, *Els antilladres*. Il·lustracions de Josep Sempere. Col·lecció *Periscopi*. Editorial Edebé. Barcelona, 2001. A partir de 14 anys.

Un estudiant d'història comença la recerca d'una ciutat perduda al sud del Marroc. El que hi trobarà, però, serà uns paisatges i una gent que el sorprendran. Amb aquest relat, l'autor publica el primer llibre de narrativa. Abans, però, havia escrit guies turístiques, llibres de viatges i diferents estudis sobre la societat marroquina.

Acabat el curs escolar, les tres protagonistes passen les vacances en un poble prop del mar. Les aventures pròpies del temps d'estiu, amanides amb alguna situació especial, d'aquelles que no passen cada dia ni li passen a tothom, serveixen per conèixer la manera de ser de cadascuna de les tres germanes.

El comissari Aldo Desori s'enfronta a un dels casos més estranys de la seva carrera professional: la planificada estafa d'una organització que no dubtarà a emprar tècniques il·legals de publicitat per manipular la voluntat de la gent. Per sort, no està sol. Compta amb l'ajut de personatges extravagants que es veuran implicats en la trama.

CÒMIC

Max Andersson, *Car-Boy*. Inrevés Edicions. Palma, 2003.

Car-boy és l'àlbum de presentació a casa nostra de Max Andersson, autor suec creador d'un dels universos narratius més particulars de la historieta contemporània europea. Les seves narracions gràfiques són construïdes sempre en un blanc i negre que genera unes atmosferes oníriques fredes i alhora inquietants. Sobre aquests fons i amb un estil lletgista, molt relacionat amb el del còmic *underground* nord-americà dels anys 70, l'autor mou uns personatges que posseeixen una corporeïtat que defuig de la carnositat i s'installa en el mestissatge amb les màquines.

A les historietes que recull *Car-boy* els nens tenen un protagonisme clar. Nens que viuen en un món essencialment urbà, de fosques i nocturnes ciutats ruïnoses envoltades d'espais deserts únicament poblats per torres elèctriques que fàcilment es transformen en amenaçadors monstres.

Somnis poblats per monstres, distorsió fantàstica de la realitat, protagonisme infantil i un estil narratiu obert, més dirigit a una fluïdesa imaginativa lliure que a la coherència canònica, són els trets que relacionen l'obra d'Andersson amb el món narratiu de les rondalles. Unes rondalles que manifesten una crueltat tan clàssica com

Contes

JOSEP GÁLVEZ

MAX ANDERSSON

ingènua però que va acompanyada d'una contínua subversió de valors políticament correctes, fet que les allunya de

qualsevol intenció pedagògica. Són contes d'avui o de demà per a nens que han sobreviscut a la seva forma adulta.